

Motion till riksdagen 2011/12:Sk297

av **Maria Ferm och Ulf Holm (MP)**

Skatteavtal mellan Sverige och Danmark

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att initiera en omförhandling av skatteavtalet mellan Sverige och Danmark.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kompensation till de kommuner som har en hög andel gränsgångare.

Motivering

I början av september 2011 presenterade Öresundsbron tillsammans med Öresundskommittén en ekonomisk utredning som visade att de svenska pendlarna har bidragit med en ökning av den danska tillväxten med 39 miljarder svenska kronor sedan bron öppnades. Samtidigt har den svenska staten kunnat spara 1,5 miljarder kronor i a-kasseersättningar. Pendlingen och den ökade integrationen över sundet är alltså otroligt positiv för båda nationer, och krafter på båda sidor om sundet vill se en ökad integration.¹ Den här motionen tar dock upp ett problem rörande situationen där Sverige missgynnas på grund av det skatteavtal staterna har ingått med varandra. Sverige går genom avtalet miste om betydande skatteintäkter.

Öresundsbron har medfört en dramatisk ökning av antalet så kallade gränsskridare mellan Sverige och Danmark, från knappt 4 000 år 2000 till knappt 20 000 år 2011.² Ökningen gjorde det nödvändigt att komma tillrätta med frågor om skatter och sociala avgifter, då dessa snedvred arbetsmarknaden för

¹ Öresundsbron, 2011.

² Tendens Öresund, 2011.

Fel! Okänt namn på

pendlarna. De två nationella systemen för hur välfärden finansieras skiljer sig åt, där mycket av de sociala utgifterna finansieras via arbetsgivaravgifterna i Sverige medan dessa går via inkomstskatten i Danmark. Det gör att arbetsgivaravgifterna i Sverige är väsentligt högre än i Danmark, vilket också gör det väsentligt dyrare att anställa någon boende i Sverige än i Danmark.

Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark, som trädde i kraft 2003, försökte råda bot på detta genom att slå fast att man betalade skatt i arbetslandet. Problemet var då att pendlarna använde sig av den sociala servicen i den kommun de bodde i men inte betalade skatt där. Därför skulle skattemyndigheten i arbetslandet överföra en del av den totala löneinkomsten till bolandet. Ambitionen var att summan skulle motsvara den genomsnittliga kommunal- och landstingsskatten som i Sverige låg på 31,55 procent.³

Skatteavtalet innehöll dock några undantag som gör att kompensationsgraden inte blir så hög som man hoppats på. Dessa radas upp nedan:

- ? Offentliganställdas löneinkomster är inte medräknade i de totala löneinkomsterna, vilket medför att bo-landet inte erhåller kompensation för dessa pendlare. 2005 uppskattade Örestat att 16,5 procent av pendlarna till Danmark utgjordes av offentliganställda.⁴

Vad som också är värt att nämna är att då de blanketter som man fyller i hos det svenska skatteverket inte efterfrågar uppgifter om man är offentligt eller privat anställd så anser sig Skatteverket inte ha tid att sortera bort de offentlig anställda och betalar tillbaks ersättning för dessa till Danmark trots att det inte behövs.

Även kopplat till Skatteverkets rutiner är att det svenska skatteverket räknar kompensationen direkt på källskatten, medan det danska skatteverket räknar bort ett grundavdrag på 40 000 eller 80 000 DKK innan man beräknar den summa som ska överföras. Det högre beloppet är om man är gift. Detta medför också att det belopp överförs blir betydligt högre i Sverige än i Danmark.

- ? Personer med årsinkomster på under 150 000 DKK omfattas heller inte av avtalet, och ingen utjämning sker grundat på dessa.⁵

Enligt en studie som två forskare vid Lunds universitet gjort så gick Sverige miste om 933 miljoner SEK 2006. 2011 uppskattar Öresundsinstitutet att denna siffra uppgår till 2,1 miljarder SEK, en minst sagt betydande summa.

I tabellen visas siffrorna för 2008. Sverige erhöll en kompensation på 643 miljoner SEK, vilket är 9,9 procent av den totala löneinkomsten. Det är också endast 31,4 procent av den skatteintäkt som kommunen och landstinget skulle ha erhållit om arbetstagaren skulle ha intjänat lönen i Sverige. Den andra kolumnen kontrasterar det med motsvarande siffror för Danmark.

³ Tjemberg och Tallberg, 2008, s. 347.

⁴ Tjemberg och Tallberg, 2008, s. 347.

⁵ Tjemberg och Tallberg, 2008, s. 347.

Fel! Okänt namn på

Miljoner kronor

2008⁶	Från Danmark till Sverige	Från Sverige till Danmark
Löneinkomster, kr	6 483	307
Kompensation, kr	643	78
Kompensation, %	9,9	25,4
% av skatteintäkten som överförs	31,4	80,5

Sverige som land förlorar stora inkomster trots skatteavtalet, men det slår också hårt mot de kommuner som har en hög andel gränsgångare. Då (det reducerade) beloppet överförs från Danmark går det in i den generella statsbudgeten och kommer först kommunerna till godo genom det kommunala utjämningsystemet.

I en utredning från Finansdepartement från 2009 slår utredarna fast att då det kommunala utjämningsystemet inte tar effekterna av gränspendlingen i beräkning får detta en sammanlagd negativ påverkan på det pengaflöde som vissa kommuner skulle få. Det påverkar främst två kommuner i Öresundsregionen – Malmö stad och Vellinge kommun. Om det kommunala utjämningsystemet skulle ta effekterna av gränspendlingen i beaktning så skulle Malmö stad och Vellinge kommun få en ökad överflyttning av pengar på 198 kr respektive 165 kronor per invånare och år.⁷

Utredningen "Likvärdiga förutsättningar – översyn av den kommunala utjämningsystemet", SOU 2011:39, har undersökt det kommunala utjämningsystemet närmre och kom i april i år med sitt slutbetänkande. Därför borde det inte finnas några hinder för att påbörja en omförhandling av skatteavtalet mellan Sverige och Danmark. Miljöpartiet anser att en sådan omförhandling nu bör initieras och att kommuner med en hög andel gränspendlare bör beaktas i omförhandlingen. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Kommuner som under många år missgynnats på grund av det nuvarande skatteavtalet mellan Sverige och Danmark bör kompenseras på något sätt. Regeringen bör utreda hur detta lämpligast kan ske. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 3 oktober 2011

Maria Ferm (MP)

Ulf Holm (MP)

⁶ Siffror från Kommunförbundet Skåne, 2010.

⁷ Stadskontoret, 2010, s. 34.